

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητέ καὶ σεβαστὲ συνάδελφε,

Διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας τόμου τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος» τῆς (ὡς καὶ τοῦ ἐπομένου ὅστις πρόσκειται μετ' οὐ πολὺ νὰ κυκλοφορήσῃ) ἡ «Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν», ἥθελησε νὰ τιμήσῃ ὑμᾶς, τὸν ἀπελθόντα Πρύτανί της καὶ τὸν ἐπὶ τοιάκοντα τρία συναπτὰ ἔτη διδάξαντα ἐν αὐτῇ Ἐμπορικὸν καὶ Ναυτικὸν Δίκαιον.

Χαίρω, διότι ἔλαχε εἰς ἐμὲ ἡ τιμὴ νὰ ὑπογράψω τὸν παρόντα χαιρετιστήριον «Πρόλογον» τῶν πρὸς τιμήν σας ἐκδιδομένων τόμων.

Ἡ μακρὰ σειρὰ τῶν ἀκολουθούντων ἀρθρῶν, ἀποτελεῖ σαφὲς δεῖγμα τοῦ πόσον πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν εἶναι οἱ φίλοι σας καὶ οἱ τιμῶντες τὸ ἐν γένει ἐπιστημονικὸν ἔργον σας.

Ο διδότιμος ἥδη Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς μας, κ. Παναγιώτης Πέρδικας ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1905. Πατέρος του ὑπῆρξεν δ Λεωνίδας Πέρδικας, ἀπόγονος τοῦ Γεωργίου Πέρδικα ἡ Μάνθου πρωτοπαλήκαρον τοῦ στρατηγοῦ Μακρυγιάννη.

Ηκουσε τὰ ἔγκυκλα μαθήματα ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπεφοίτησε τὸν Α' Γυμνασίου ἀρρένων Ἀθηνῶν μὲ τὸν βαθμὸν ἄριστα. Ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑπέστη ἐπιτυχῶς τὰς τμηματικὰς ἔξετάσεις τοῦ Α' ἔτους κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1921-1922. Ἀπὸ τοῦ Οκτωβρίου 1922 μετεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας, ἐν Γερμανίᾳ, ὅποθεν ἀπεφοίτησε τὸν Ἰούλιον 1926, ὡς διδάκτωρ τοῦ δικαίου, μὲ τὸν βαθμὸν «λίαν καλῶς», βάσει διατριβῆς φερούσης τὸν τίτλον «Der Konkurs der A.G. im Rechtsvergleichender Darstellung».

Ἀκολούθως καὶ μέχρι τοῦ Μαρτίου 1927, παρηκολούθησε τὰ φροντιστήρια τελειοφοίτων καὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων. Ταντοχρόνως συνεπλήρωσε ἐκεῖ, τὸ πρῶτον ἔργον του τὸ διποῖον ἔξεδόθη κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἀνώνυμος ἐταιρεία καὶ ἡ πτώχευσις αὐτῆς».

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1928 ὑπέστη ἐπιτυχῶς τὰς ἐπὶ ἀδείᾳ, ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔξετάσεις καὶ διωρίσθη δικηγόρος. Κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος ἔξεδωκε τὴν δευτέραν μελέτην του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἴδιορρυθμίαι συμμετοχῆς εἰς προσωπικὰς ἐταιρείας».

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1929 ἐξελέγη ὑφηγητὴς παρὰ τῇ ἔδρᾳ τοῦ Ἐμπορικοῦ δικαίου εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν. Ἐν ταύτῃ ἐδίδαξεν Πτωχευτικὸν δίκαιον κατὰ τὰ ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1929/30 καὶ 1930/31.

Κατὰ τὸ ἵδιον ἔτος 1929 ἐξελέγη ἔκτακτος ἐπικονυμικὸς Καθηγητὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν Θεσσαλονίκης, παρ’ ἥν ἐδίδαξεν ἀνελλιπῶς μέχρι καὶ τῆς κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1937-1938 παραιτήσεώς του.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας του εἰς Θεσσαλονίκην ἐδημοσίευσεν παρόλαν κριτικὴν τοῦ «Σχεδίου Ναυτιλιακοῦ Κώδικος» εἰς τὴν «Ἐπιστημονικὴν Ἐπετηρίδα» τῆς αὐτόθι Νομικῆς Σχολῆς. Ἐπίσης ἐπεράτωσε μίαν ιδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσαν μελέτην του ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν «Ναυτικῶν ἀγοραπωλησιῶν» (1934).

Εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936 προαχθεῖσαν εἰς Ἀνωτάτην Σχολὴν «Πάντειον», ἐξελέγη Καθηγητὴς τὸ ἔτος 1937. Τὴν θέσιν ταύτην διετήρησεν, διαγαπητὸς συνάδελφος, μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως του (1971).

Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων, ὁ Καθηγητὴς Παναγιώτης Πέρδικας ἐδημοσίευσεν καὶ τὰ ἀκόλουθα ἔργα:

1. *Über Wesen und Vereinheitlichung des Überseekaufrechts ἐν τῇ Hanseatische Rechts-und Gerichts-Zeitschrift. 1935, A', στήλαι 1-20.*
2. *Origine et nature Juridique des ventes maritimes dans la pratique internationale, ἐν τῇ Revue de Droit Maritime Comparée (DOR), τόμος 34, 1936, σελ. 26.*
3. *Fonctions des documents dans la pratique maritime internationale, εἰς τὸν τόμον 36 καὶ 37 (1937-1938) τῆς ιδίας Revue DOR, σελ. 45.*
4. *Das Abladegeschäft in internationaler Rechtsbetrachtung, ἐν Hanseatische Rechts-und Gerichts-Zeitschrift, 1938. A', στήλαι 24.*
5. *Das internationale Überseekaufrecht in Rechtsvergleichender betrachtung (ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ τεῦχος τοῦ ἔτους 1941 τῆς Zeitschrift für Ausländisches und Internationales Privatrecht σελ. 1 ἐπ. (σελίδες 102 περίτον).*

Ἐδημοσίευσεν ἐπίσης, τὰ κάτωθι ἀριθμα, κριτικὰς καὶ μικροτέρας διατριβάς:

1. *'Eγκυρότης πράξεων ἰδρυτῶν ἀνωνύμου ἐταιρείας πρὸ τῆς δριστικῆς της συστάσεως, ἐν EEN. a', σελ. 700 καὶ σελ. 860 ἐπ.*
2. *'Αποδοχαὶ τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἐταιρειῶν, ἐν EEN. a', σελ. 966 ἐπ.*

3. 'Επὶ τῶν ΑΠ. 464/1932, 271/1933 καὶ 264/1934 (θέμα ἀποδοχῶν Δ.Σ. ἀν. ἐταιρείας), ἐν EEN, β', σελ. 313.
 4. "Ονομα μὴ συνεταίρου ἐν ἐταιρικῇ ἐπωνυμίᾳ, EEN, β' σελ. 124.
 5. 'Η ἀναθεώρησις τοῦ πτωχευτικοῦ δικαίου EEN, β', σελ. 844.
 6. 'Η ἐκκαθάρισις διαλυθείσης ἐμπορικῆς ἐταιρείας (ἐπὶ τῆς Ἐφ. Ἀθ. 883/1935), ἐν EEN, 1936, σελ. 413.
 7. Τὸ δικαίωμα ἔξαγορᾶς τῶν ἰδρυτικῶν τίτλων ἀνων. ἐταιρείας, ἐν EEN, 1936, σελ. 107.
 8. Χαρακτήρ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, συνέχισις ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἀνηλίκου (Πρ. Ἀθ. 6210/1935), ἐν EEN, 1937, σελ. 183.
 9. 'Αλληλόχρεος λογαριασμὸς καὶ ἐτεροσκελής πίστωσις, ἐν EEN, 1939, σελ. 90 καὶ σελ. 182 ἐπ.
 10. Συναλλαγματική, κύρος αὐτῆς. Κρίσεις ἐπὶ τῆς Ἐφ. Ἀθ. 2357/1936, ἐν Θέμ. ΜΗ' 273.
 11. 'Αγοραπωλησία τσίφ, δικαιώματα πρακτόρων, ἐν Δικαστικῇ, 1935.
 12. Τὸ ζήτημα τῆς ἐμπορικῆς ἴδιοκτησίας. Διάλεξις ἐν τῷ Δικ. Συλλογῷ, δημοσιεύθεΐσα εἰς τὸν «Οἰκονομολόγον» Ἀθηνῶν, φύλλα δῆς Φεβρουαρίου 1938 καὶ 12ης Φεβρουαρίου 1938.
 13. Πλεῖστα ἀρθρα σχετικὰ πρὸς τὸ ἐμπορικὸν Δίκαιον εἰς τὸν τόμονς I-VII τοῦ Λεξικοῦ Νομικῆς Διοικήσεως καὶ Δικαιοσύνης (βλ. ἵδια ἐταιρεῖαι, πτώχευσις, χρηματιστήρια κλπ.).
 14. Πλεῖστα ἀρθρα σχετικὰ πρὸς τὸ ἐμπορικὸν Δίκαιον ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμοι Ε-ΙΔ'.
 15. 'Εξουσία τοῦ δικαστοῦ καὶ καλὴ πίστις κατὰ τὰ ἀρθρ. 281 καὶ 288 Ἀστικοῦ Κώδικος, σελ. 47, Ἀθῆναι, 1948.
 16. Αἱ ἀναιτιώδεις ἐνοχαὶ εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα καὶ τὴν ἐμπορικὴν συναλλαγήν, εἰς Θέμιδα τόμ. NB' σελ. 165 ἐπ.
 17. 'Η ἐξακολούθησις ἐταιρείας μετὰ τὴν ἀποχώρησιν συνεταίρων (ἐπὶ τῆς Α.Π. 32/1942) εἰς Ἐφημ. Ἑλλην. καὶ Ἀλλοδ. Νομολογίας, 1942, σελ. 194 ἐπ.
 18. Φορολογικὸν δίκαιον καὶ κρατήσεις Τραπεζῶν, εἰς «Οἰκονομικὸν Ταχδόμον», εἰς τρεῖς συνεχείας: 20 Δεκεμβρίου, 27 Δεκεμβρίου 1943 καὶ 3 Ἰανουαρίου 1944.
 19. Τράπεζαι καὶ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὀφελείας ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς θεωρίας περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, εἰς Θέμιδα τόμ. Ξ', σελ. 329.
- 'Ο Παναγιώτης Πέρδικας ἡσχολήθη δχι μόνον μὲ τοὺς τομεῖς τοῦ ἐμπορικοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ δικαίου, ὡς καθίσταται φανερὸν

ἐκ τῆς προπαρατεθείσης βιβλιογραφίας — τομεῖς πρὸς οὓς ἔστρεψε τὸ ἐνδιαφέρον τον ἡδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ σπουδῶν τον — ἀλλ ἐκαλλιέργησε ἵκανοποιητικῶς καὶ τοὺς ὑπολοίπους κλάδους τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου. Καρπὸς τῶν καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἐρευνῶν τον ὑπῆρξαν αἱ ἀκόλουθοι ἐργασίαι τον: «Ο ἀστικὸς Κῶδις ὡς πρόβλημα νομοθετικὸν» (1946), «Καλὴ πίστις καὶ καλόπιστος ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς (1947), «Τὸ ἔθιμον κατὰ τὸν ἀστικὸν κώδικα καὶ τὴν ἐμπορικὴν συναλλαγὴν» (1948) καὶ «Ο τύπος ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς (1949).

Τὸ σύγγραμμά τον «Ἐμπορικὸν δίκαιον» ἔρχεται νὰ ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς περιόδου τῆς κατοχῆς. Τὸ 1943 ἐδημοσιεύθη ὁ πρῶτος τόμος τοῦ ἔργου (β' ἔκδ. τὸ 1952 καὶ γ' ἔκδ. τὸ 1962). Τὸ ἔτος 1963 ἐκυκλοφόρησε ὁ δεύτερος τόμος αὐτοῦ (περιλαμβάνων τὸ «Ἀσφαλιστικὸν δίκαιον»).

Προϊὸν ἔξ ἄλλου τῶν μακροχρονίων ἐργασιῶν τον ἐπὶ τῶν ἰστορικῶν πηγῶν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ δικαίου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι τρεῖς μελέται τον: (α) *Die Entstehung der Versicherung im Mittelalter*, (β) *Die Palermo Verträge und ihre Bedeutung für die Entstehung der Versicherung*, und (γ) *Skizze einer Theorie über Geschichte und Begriff des Versicherungsvertrages*. Αἱ δύο πρῶται ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν *Zeitschrift für die Gesamte Versicherungswissenschaft* (τόμ. 1966, σελ. 6 ἐπ. καὶ τόμ. 1970, σελ. 151 ἐπ.) καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν τιμητικὸν τόμον τοῦ *Καθηγητοῦ Antigone Donati*, τόμ. I, σελ. 445 ἐπ.

Ο *Καθηγητὴς Π. Πέρδικας* ἔχει ἐκλεγεῖ μέλος τῆς «Διεθνοῦς θαλασσίας ἐνώσεως», τῆς «Διεθνοῦς ἐνώσεως δικαίου» τοῦ Λονδίνου, τῆς *International Law Association* καὶ τῆς *Comité de Droit Maritime* τῶν Παρισίων (1938).

Αἱ σημειωθῆ τέλος, ὅτι ὑπῆρξεν, ἐπίσης, μέλος τῆς *Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς* τοῦ *Σχεδίου Πτωχευτικοῦ Κώδικος*, τὸ ὅποιον μετ' οὐ πολὺ πρόκειται νὰ περιβληθῇ τὸ ἔνδυμα τοῦ νόμου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἀκολούθει τὴν ἐμπεριστατωμένην *«Εἰσήγησιν»* τοῦ τιμωμένου *Καθηγητοῦ* (δι' αὐτὸν καὶ θεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ περιλάβωμεν ταῦτη αὐτονομίαν εἰς τὸν ἐπόμενον τόμον).

Περαίνων, σεβαστὲ καὶ ἀγαπητὲ κύριε συνάδελφε, τὸ σύντομον τοῦτο προλογικὸν σημείωμα, εὖχομαι, καὶ μετ' ἐμοῦ ἀπαντεῖς οἱ ἐν τῇ *Παντείῳ συνάδελφοί σας*, δπως ἐπὶ μαρτόν, διατηρήσῃτε τὴν σημερινὴν θαλεορτητά σας καὶ, ὡς συγγραφεὺς τὴν παραγωγικότητά σας, πρὸς τὸ καλὸν τῆς *Ἐλληνικῆς Νομικῆς ἐπιστήμης* τῆς πάντοτε ἔχούσης ἀνάγκην ἀξίων, ὡς ὑμεῖς, διακόνων.

**Αθῆναι 1 Σεπτεμβρίου 1971*

ΠΑΝ. Δ. ΔΗΜΑΚΗΣ

*Πρότανις τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς
Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν*